

What to do about abuse

North Wales

Protection of Vulnerable Adults

Protection of vulnerable adults

Who is this leaflet for?

This leaflet is intended to help anyone who is concerned about the abuse of a vulnerable adult or who maybe being abused themselves.

It describes, what abuse is, what to do if you suspect abuse has taken place and how your concerns will be dealt with.

It describes how agencies across North Wales are working together to tackle abuse and to ensure that any reports of abuse are taken seriously and dealt with by the right people.

Who is a Vulnerable Adult?

Vulnerable adults are people over the age of eighteen who, because of disability, age, or illness are unable to protect themselves from harm or from being exploited.

What is Abuse?

There are a number of ways in which a vulnerable adult may be mistreated, harmed or distressed. Some ways are clearly abuse and others are less obvious.

Physical Abuse

Including hitting, slapping, over or misuse of medication, undue restraint or inappropriate sanctions.

Sexual Abuse

Including rape and sexual assault or sexual acts to which the vulnerable adult has not or could not consent and/or was put under pressure to consent.

Psychological Abuse

Including threats of harm or being abandoned, humiliation, verbal or racial abuse, isolation or withdrawal from services or support.

Financial or Material Abuse

Including theft fraud, pressure around wills, property or inheritance misuse or dishonestly taking benefits.

Neglect

Including failure to access medical care or services, not caring about risks, not giving prescribed medication, poor nutrition or lack of heating.

Racially Motivated Abuse

Can take any of the above forms.

Stranger Abuse

A vulnerable adult may be abused by someone who they do not know, such as a stranger, a member of the public or a person who deliberately targets vulnerable people in order to exploit them.

Where Does Abuse happen?

Abuse can happen anywhere including:

- Your own home
- Hospitals
- Care Homes
- Day centres
- Colleges
- Supported Housing
- At work
- Or even in public.

Who are Abusers?

Although the person responsible for the abuse is often known to the vulnerable adult, anyone can be an abuser including:

- A Volunteer
- A Health or Social Care Worker
- A relative, friend or neighbour
- Another resident or service user
- An occasional visitor or someone providing a service
- A person who deliberately exploits vulnerable people.

What if I suspect abuse or am being abused myself?

You can contact your local social services department or you can contact the Police directly if you think that a crime has been committed. We will then make sure that the right people investigate the abuse and make sure the vulnerable adult is safe.

If you are not able to report your concerns yourself, you can ask a trusted person to do this for you. This could be a health professional such as your GP or nurse, a family member, a neighbour etc.

Whether you contact social services or any of the other agencies, your concerns will be dealt with sensitively and professionally.

What Happens Next?

When you contact your local social services department (see contact numbers at the end of this leaflet) or any of the agencies you will be asked to give the name and address of the vulnerable adult. You will be asked to describe the concerns you have. You will also be asked if the vulnerable adult knows if you are making contact.

A qualified, experienced professional, or a team of professionals, will investigate the concerns, taking into account the

wishes and choice of the vulnerable adult. They will seek to ensure that the vulnerable adult is protected and that she/he receives any medical or other care they may require.

You will be informed in writing what action has been taken about your concern.

Contact Numbers:

Ynys Mon:
 Social Services _____ 01248 753700
 Police _____ 0845 6071002
 CSSIW _____ 01286 662300
 Out of Hours Number ___ 01286 675502

Gwynedd:
 Social Services _____ 01286 682646
 Police _____ 0845 6071002
 CSSIW _____ 01286 662300
 Out of Hours Number ___ 01286 675502

Conwy:
 Social Services _____ 01492 576333
 Police _____ 0845 6071002
 CSSIW _____ 01492 542580
 Out of Hours Number ___ 01492 515777

Denbighshire:
 Social Services _____ 01824 712800
 Police _____ 0845 6071002
 CSSIW _____ 01352 707900
 Out of Hours Number ___ 01745 445745

Flintshire:
 Social Services _____ 01352 702642
 Police _____ 0845 6071002
 CSSIW _____ 01352 707900
 Out of Hours Number ___ 01352 753403

Wrexham:
 Social Services _____ 01978 292066
 Police _____ 0845 6071002
 CSSIW _____ 01352 707900
 Out of Hours Number ___ 01978 264358

In an Emergency contact 999

This information is available in large print; in Braille and on audiotape from Social Services on request.

Beth i'w wneud ynghylch

camdriniaeth

Amddiffyn oedolion bregus camdriniaeth

Ar gyfer pwy mae'r daflen hon?

Bwriad y daflen hon yw helpu unrhyw berson sy'n poeni bod oedolyn bregus yn cael ei gam-drin. Neu efallai mai'r person ei hun sy'n cael ei gam-drin.

Mae'r daflen yn dweud beth yw camdriniaeth, beth i'w wneud os ydych chi'n meddwl bod camdriniaeth wedi digwydd a sut y bydd eich pryderon yn cael eu trin a'u trafod.

Mae'n dweud hefyd sut mae asiantaethau yng Ngogledd Cymru yn gweithio ar y cyd er mwyn mynd i'r afael â chamdriniaeth. Maent hefyd yn sicrhau y bydd unrhyw achosion camdriniaeth, y dônt hwy i wybod amdanynt, yn cael eu cymryd o ddifrif ac y bydd y bobl iawn yn eu trin a'u trafod.

Pwy sy'n Oedolyn Bregus?

Pobl dros ddeunaw oed na allant, oherwydd anabledd, oedran neu salwch, amddiffyn eu hunain rhag niwed neu rhag pobl sydd am gymryd mantais annheg ohonynt.

Beth yw Camdriniaeth?

Mae Oedolyn Bregus yn gallu cael ei gam-drin, niweidio neu ofidio mewn nifer o ffyrdd. Camdriniaeth bendant yw rhai ohonynt, ond mae rhai eraill yn llai amlwg.

Camdriniaeth Gorfforol

Mae'n cynnwys taro, slapio, gordefnyddio neu gamdefnyddio meddyginiaeth, atal yn ormodol neu gosbau amhriodol.

Camdriniaeth Rywiol

Mae'n cynnwys trais ac ymosodiad rhywiol neu weithredoedd rhywiol nad yw neu na allai'r oedolyn bregus gydsynio i'w gwneud a/neu y pwyswyd arno/arni i gydsynio.

Camdriniaeth Seicolegol

Mae'n cynnwys bygythiadau o niwed neu gael ei adael ar ei ben ei hun, cael ei iselhau, camdriniaeth lafar neu rywiol, unigedd neu dynnu'n ôl wasanaethau neu gefnogaeth.

Camdriniaeth Ariannol neu Faterol

Mae'n cynnwys lladrad, twyll, pwysau mewn perthynas ag ewyllysiau, camdefnyddio eiddo neu etifeddiaeth neu gymryd budd-daliadau yn anonest.

Esgeuluso

Mae'n cynnwys methu cael mynediad at ofal neu wasanaethau meddygol, peidio hidio am beryglon, peidio â rhoi meddyginiaeth benodedig, maethiad gwael neu ddiffyg gwres.

Camdriniaeth wedi'i Hysgogi gan Hiliaeth

Gall fod ar unrhyw un o'r ffurfiau uchod.

Camdriniaeth gan Ddieithriaid

Fe all oedolyn bregus gael ei gam-drin gan berson nad yw ef/hi yn ei adnabod, fel dieithryn, un o'r cyhoedd neu berson sy'n targedu pobl bregus yn fwriadol er mwyn cymryd mantais annheg ohonynt.

Ble mae Camdriniaeth yn digwydd?

Gall camdriniaeth ddigwydd yn unrhyw le, fel:

- Eich cartref eich hun
- Ysbytai
- Cartrefi Gofal
- Canolfannau Dydd
- Colegau
- Tai Cynaleidig
- Un y gwaith
- Neu hyd yn oed yn gyhoeddus.

Pwy yw'r Camdrinwyr hyn?

Yn aml bydd yr oedolyn bregus yn adnabod y person sy'n gyfrifol am y gamdriniaeth, a gall y camdriniwr fod yn unrhyw berson, fel:

- Gwirfoddolwr
- Gweithiwr Iechyd neu Ofal Cymdeithasol
- Perthynas, ffrind neu gymydog
- Preswylwr neu ddefnyddiwr gwasanaeth arall
- Ymwelydd achlysurol neu rywun sy'n darparu gwasanaeth
- Person sy'n cymryd mantais annheg, yn fwriadol, o bobl bregus.

Os wyf i'n meddwl bod camdriniaeth yn digwydd, neu fy mod yn cael fy ngham-drin fy hun - beth wedyn?

Gallwch gysylltu â'ch Adran Gwasanaethau Cymdeithasol leol neu gallwch ffonio'r Heddlu'n syth os ydych chi'n meddwl bod trosedd wedi'i chyflawni. Yna fe wnawn yn siŵr bod y bobl iawn yn cynnal ymchwiliad i'r gamdriniaeth ac yn sicrhau bod yr oedolyn bregus yn ddiogel.

Os na allwch chi'ch hun roi gwybod i rywun am y pryderon hyn, gallwch ofyn i berson yr ydych chi'n ymddiried ynddo/ynddi wneud hynny ar eich rhan. Gallai'r person hwn fod yn weithiwr proffesiynol fel eich Meddyg Teulu neu nyrs, un o'r teulu, cymydog ac ati.

Pa un a ydych chi'n cysylltu â'r Gwasanaethau Cymdeithasol neu unrhyw un o'r asiantaethau, bydd eich pryderon yn cael eu trin a'u trafod mewn mod sensitif a phroffesiynol.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Pan fyddwch chi'n cysylltu â'ch adran Gwasanaethau Cymdeithasol Leol (mae'r rhifau cyswllt i'w gweld ar ddiwedd y daflen hon) neu unrhyw un o'r asiantaethau, fe ofynnir ichi roi enw a chyfeiriad yr Oedolyn Bregus. Gofynnir ichi ddisgrifio'r pryderon sydd gennych ac a yw'r Oedolyn Bregus yn gwybod eich bod wedi cysylltu â rhywun.

Yna bydd gweithiwr proffesiynol cymwysedig, profiadol, neu dîm o weithwyr proffesiynol, yn cynnal ymchwiliad i'ch pryderon, gan gymryd i ystyriaeth ddymuniadau a dewis yr Oedolyn Bregus. Bydd ef/hi yn ceisio sicrhau bod yr oedolyn bregus yn cael ei amddiffyn a'i fod ef/hi yn cael unrhyw ofal meddygol neu ofal arall y bydd arno/arni ei angen.

Cewch wybod, yn ysgrifenedig, pa gamau gweithredu a gymerwyd ynghylch pryder sydd gennych.

Rhifau Cyswllt:

Ynys Môn:

Gwasanaethau Cymdeithasol __ 01248 753700
Heddlu _____ 0845 6071002
AGGCC _____ 01286 662300
Rhif y Tu Allan i Oriau Swyddfa 01286 675502

Gwynedd:

Gwasanaethau Cymdeithasol __ 01286 682646
Heddlu _____ 0845 6071002
AGGCC _____ 01286 662300
Rhif y Tu Allan i Oriau Swyddfa 01286 675502

Conwy:

Gwasanaethau Cymdeithasol __ 01492 576333
Heddlu _____ 0845 6071002
AGGCC _____ 01492 542580
Rhif y Tu Allan i Oriau Swyddfa 01492 515777

Sir Ddinbych:

Gwasanaethau Cymdeithasol __ 01824 712800
Heddlu _____ 0845 6071002
AGGCC _____ 01352 707900
Rhif y Tu Allan i Oriau Swyddfa 01745 445745

Sir y Fflint:

Gwasanaethau Cymdeithasol __ 01352 702642
Heddlu _____ 0845 6071002
AGGCC _____ 01352 707900
Rhif y Tu Allan i Oriau Swyddfa 01352 753403

Wrecsam:

Gwasanaethau Cymdeithasol __ 01978 292066
Heddlu _____ 0845 6071002
AGGCC _____ 01352 707900
Rhif y Tu Allan i Oriau Swyddfa 01978 264358

Mewn Argyfwng ffoniwch 999

Mae'r wybodaeth hon ar gael mewn print bras; mewn Braille ac ar dâp sain gan y Gwasanaethau Cymdeithasol ar gais.

Gogledd Cymru

Amddiffyn oedolion bregus